

Lisa 1. Hindamisleht (täiendatud) projektile nr **2021-2027.6.01.25-1358 Ida-Viru turismiinkubaator**

Hindamiskriteerium	Maksimumhinne	Projekti hinne
1. Projekti panus toetuse andmise eesmärkide, valdkondliku arengukava ja rakenduskava erieesmärgi saavutamisse	8	6
1.1 Projekti panus toetuse andmise eesmärgi saavutamisse, sh rakenduskava erieesmärgi ja valdkondliku arengukava eesmärkide saavutamisse.	4	4
Selgitus punkti 1.1 hinnangule: Taotluses on selgelt kirjeldatud, et projekt vastab nii Ida-Viru täiskasvanutele suunatud algatuse, EÜ rakenduskava erieesmärgi kui ka haridusvaldkonna arengukava eesmärkidele. Kirjeldustes tuuakse välja Ida-Viru arengustrateegia ja turismiklastri vajadused ning seotakse need projekti tegevustega. Näiteks öeldakse, et projekt loob täiskasvanutele uue hariduse ligipääsu ja toetab kvaliteetse kaasava hariduse kättesaadavust Ida-Virumaal. Projekti eesmärgid toetavad seega määruse ja strateegiate sisu		
1.2 Projekti panus meetme tulemus- ja väljundnäitaja saavutamisse.	4	2
Selgitus punkti 1.2 hinnangule: Taotlus kavandab kahe koolitusetapi läbiviimist kokku 70 osalejaga (35 piloot + 35 täiustatud programmis), kellest omandab kvalifikatsiooni 60 (≈86 %). See vastab nõudele (≥70 osalejatest ≥85 % kvalifitseeruvad). Lisaks on planeeritud 8 regionaalset häktoni sihtrühmade kaasamiseks. Seega numbrilised eesmärgid on täidetud, kuid metoodika, mis põhineb intensiivsel turismiinkubaatori mudelil, mille väljundiks on äriplaani loomine, sobib paremini sihtrühmale, kellel on juba kõrgem motivatsioon ja baasharidus, mitte aga pikaajaliselt õppest eemal viibivatele isikutele, kellel on olulised eneseusu ja motivatsiooni barjäärid. metoodikas puudub vajalik detailsus, et tagada pikaajaliselt eemalejäänud sihtrühma (PTG 1) edukas üleminek ühepäevastelt häktonidelt nõudlikule 136-tunnisele programmile ja 86%-lisele kvalifikatsioonimäärale.		
2. Projekti põhjendatus, sh tegevuskava ja riskianalüüs	11	9
2.1 Projekti olemasoleva olukorra ja projekti vajaduse põhjendatus olukorra analüüsist lähtuvalt, mh projekti tegevuskava selgus, teostatavus ja mõistlikkus.	6	6
Selgitus punkti 2.1 hinnangule: Taotluses analüüsitakse põhjalikult Ida-Virumaa täiskasvanuhariduse olukorda ja sihtrühmade barjääre. Kirjeldatakse madalat osalemist, info- ja motivatsioonipuudust, keele- ja ligipääsetavuse raskusi jne. Sihtrühmad on konkreetselt piiritletud (nt töötud, kõrgharidusega madalapalgalised, noored inaktiveerunud täiskasvanud). Ettepanekus on kavandatud tegevused sihtrühmade vajadustest lähtuvalt: moodulõppekava arendamine, veebipõhine läbiviimine, rahvusvahelised ja mitmekeelsed mentorsüsteemid, häktonid jm.		

Tegevused vastavad selgelt olemasolevatele kitsaskohtadele (nt koolitusprogramm, mis suurendab turismisektori oskusi). Kavandatud tulemused on jätkusuutlikud (õppekava korduvkasutus, mentorite kogukonna loomine, integreerimine Ida-Viru Turismiklastrisse).

Eelkõige pakub turismiinkubaatori mudel lahenduse piirkonna turismisektori arengut piiravale oskuste nappusele. Projekti tegevuskava on etapiviisiliselt selge ja teostatav. Kavandatud tulemused (nt õppekava korduvkasutus, mentorite kogukond ja integratsioon Ida-Viru Turismiklastrisse) on jätkusuutlikud ja pikaajaline mõju on tagatud.

Mõned metoodilised detailid ja õppekava sisu seosed vajavad täiendavat täpsustust projekti rakendamisel, kuigi need ei vähenda projekti üldist põhjendatust ja teostatavust:

1. AI ja õppekava seos: Kuigi programmi pealkiri sisaldab viidet tehisintellekti (AI) kasutamisele ("Keskkonnasõbraliku turismisettevõtte loomise koolitus AI abil") ning õpiväljundites on märgitud AI tööriistade kasutamine, on õppe sisukirjelduses märgitud AI-ga seotud teemasid puudulikult. Sihtrühma profiili arvestades tekivad küsimused analüütilise ja kriitilise mõtlemise võimekuse arendamise kohta AI kasutamisel, samuti on ebaselge, kuidas tagatakse adekvaatsete andmete ja vajadusel tasuliste AI ressursside kättesaadavus, arvestades sihtrühma ressursse.
2. Keeleline tugi ja integratsioon: Taotluses on ebaselge tegevuste läbiviimise keel. Kuigi on ette nähtud keelebarjääride ületamine AI-tõlke lahenduste ja keeletundlike mentorite abil (maandades seeläbi riski), on määruses välja toodud, et ümberõppeprogrammides peab olema integreeritud erialase keele õpetamine eesti keeles, et valmistada õppijaid ette üleminekuks tööturule. See oluline detail puudub taotluse kirjeldatud metoodikas.

Vaatamata vajadusele täpsustada AI-ga seotud õppe sisu ja rakendada keeleõppe regulatoorseid nõudeid, on projekti põhjendatus, tegevuste asjakohasus ja pikaajaline mõju sedavõrd tugev.

2.2 Projekti riskianalüüs (välised ja sisemised riskid).	5	3
--	---	---

Selgitus punkti 2.2 hinnangule: Projektis on analüüsitud nii sisemisi kui ka väliseid riske, mis on selgelt sõnastatud (nt osalejate vähene leidmine, partnerite koostöö ebaühtlus, majanduslikud muutused, keele- ja kultuuribarjäärid). Analüüsi tulemusel on kavandatud sobivad ja realistlikud maandamistegevused.

Eriline tähelepanu tuleb pöörata keelebarjääri riskile (mõju: kõrge). Ida-Virumaal ei oska 59% 20–64-aastastest eesti keelt. Taotleja pakub lahenduseks õppe eesti keeles, aga õpetab osalejatele AI tõlketarkvarade kasutamist ning pakub keeletundlike mentoreid. Kuigi AI-põhine tugi on uuenduslik, on selle efektiivsus raskesti kaasatavate sihtrühmade (nt madala digipädevusega vanemaealised) puhul ebapiisavalt tõhus meede kõrge riskiga probleemi maandamiseks. Keeleoskuse puudumine on Ida-Virumaal tööturule sisenemise juures kriitiline takistus.

Kuigi olulised riskid on kaardistatud ja maandamismeetmed kavandatud, on ühe kriitilise riski (keelebarjäär) maandamismeetod (AI õpe) üldsõnaline ja vajab täiendavat tõestust prioriteetse sihtrühma hulgas.

3. Projekti kuluefektiivsus	8	4
3.1 Projekti üldine kuluefektiivsus	4	2

Selgitus punkti 3.1 hinnangule: Kulude efektiivsuse indikaatorid

Kulu indikaator	Väärtus (EUR)
Projekti kogumaksumus	199 880,00
Kulu ühe osaluskorra kohta (70 osalejat)	2 855,43
Kulu ühe kvalifikatsiooni omandanud lõpetanu kohta (60 lõpetajat)	3 331,33

Kulu ühe kvalifikatsiooni omandanud lõpetaja kohta (3 331 EUR) on mahuka 136-tunnise ümberõppeprogrammi kontekstis kõrge, kuigi seda põhjendab spetsiifiline inkubatsioon, mentorlus (90 €/h) ja digimaterjalide loomine.

Tööjõukulude kalkulatsiooni põhjenduses väidetakse, et töötasud (nt Ida-Viru projektijuhi netotasu 1 397 EUR) on projekti piirangute tõttu madalamad kui piirkonna keskmine (1 936 EUR) ning on seda õigustatud "tugeva missioonitundega". Kuigi taotleja näitab missioonitunnet, on see kuluarvestuse meetod (põhjendamine missioonitundega turuhinna asemel) ebamõistlik.

Partneri (Harjumaa) koordinaatori kõrge tööjõukulu (bruto 3 200 EUR/kuu, 100% koormus) ja transpordikulud Tallinnast Ida-Virumaale viitavad ebasobivale tasakaalule projekti eelarves, mis peaks toetama eelkõige kohalikku tegevust. Eelarve on üldjoontes arusaadav, kuid osaliselt ebamõistlik

3.2 Konkreetsete kavandatud kulutuste vajalikkus, põhjendatus ja mõistlikkus projekti rakendamise seisukohast.	4	2
--	---	---

Selgitus punkti 3.2 hinnangule: Kavandatud kulude puhul tõuseb esile Tallinnas registreeritud partneri Visionest Institute OÜ intensiivse kaasamise kulu. Eelarve sisaldab transpordikulu arvestusega **2 €/km** partneri korduvateks reisideks Tallinnast Ida-Virumaale häkatonide ja koolituste läbiviimiseks (nt 2050 EUR tegevuse kohta). Transpordikulu 2 €/km on ebaproportsionaalselt kõrge ja ebamõistlik (nt 1025 km reisi kohta), eriti arvestades, et meetme eesmärk on toetada just *kohapeal* initsieeritud tegevusi. **Majanduslikult mõistlik tase oleks** nt 0,30–0,60 €/km, mis on riigi normidele lähemal.

Tallinna partneri suuremahuline kaasamine ja sellega kaasnevad proportsionaalselt suured transpordi- ja tööjõukulud (Koolituskoordinaator 100% koormusega) seavad kahtluse alla, kas kulutused on *projekti rakendamise seisukohast* parimal viisil põhjendatud. Tallinna partneri kaasamine asendab kohalikku kompetentsi, mitte ei võimesta seda.

Kavandatud kulutuste (transpordi ja partneri kõrge tööjõukulu) vajalikkus ja põhjendatus konkreetsete tegevuste raames on ebaselge ja ebaproportsionaalne. Samuti on küsimusi häkatonide läbiviimisele (kas selline planeerimine on eelarveliselt otstarbekas?) Võib-olla peaks neid olema 2–3, suurema osalejate ja erinevate spetsialistide ringiga, et saaks kogemusi vahetada.

4. Taotleja ja partnerite suutlikkus projekti ellu viia	6	6
--	----------	----------

Selgitus punkti 4 hinnangule: Taotleja (Vaivara Sinimägede Sihtasutus) ja kaaspartner Visionest Institute OÜ omavad projekti elluviimiseks vajalikku kogemust ja ressursse. Vaivara Sihtasutusel on kogemus hariduslike projektidega – näiteks on nad korraldanud regionaalseid kultuuri- ja haridusprogramme täiskasvanutele (giidide koolitus, ajalooõppes projekti “Ajalugu Filmis” raames). Visionest Institute on rahvusvaheliselt tegutsev täiendkoolitusasutus pikaajalise suurprojektide taustaga ning kinnitab oma teadmisi mitme tuhande õppuri koolitamisel. Partneri osalus kiri kirjeldab selgelt Visionesti rolli (hariduslik tegevus, õppekava arendamine, värbamine, mentorlus, logistika jm) ja näitab, et organisatsioon tagab enda osa rahastusest (142 280 €). Rollid taotleja ja partnerite vahel on üheselt määratletud (Vaivara juhib projekti ja tagab kohaliku sidususe, Visionest koordineerib õppe- ja koolitustegevusi)

5. Projekti kooskõla Eesti pikaajalise arengustrateegia põhimõtete ja sihtidega	4	4
Selgitus punkti 5 hinnangule: Projektis on põhjalikult arvestatud horisontaalsete põhimõtetega. Taotlus rõhutab haridusele ligipääsu paindlikkust (veebikoolitus, digilahendused, regionaalsed häkatonid kõigis maakonna piirkondades), mis tagab vanuse, keele- ja asukohavahelise võrdsuse. Eraldi on käsitletud soolist võrdõiguslikkust: on seatud sihttase (min 45% mõlemast soost osalejaid) ning kirjeldatud meetmeid naiste (paindlikkus lapsehooldusülesannetest tulenevate tõkete ületamiseks) ja meeste (uus valdkond kaevandustööstusest ümberõppe võimaldus) kaasamiseks. Lisaks on tagatud ligipääsetavus erivajadustega õppijatele (küllastatavus, hooliv lähenemine, AI-tõlge) ning soodustatakse koostöö- ja hoolivuskultuuri arendamist (tiimõpe, mentorid, kogukonna kaasamine). Projekt seostub selgelt riigi arengustrateegia horisontaalsete eesmärkidega.		
KOKKU üldhinne	37	29

Ettepanek:

☐ rahuldada taotlus taotletud mahu;

☒ rahuldada taotlus osalises mahu;

Ettepaneku põhjendus: Taotlus „Ida-Viru turismiinkubaator” väärrib toetamist, kuna see käsitleb Ida-Virumaa majanduse mitmekesistamise ning madala elukestvas õppes osalemise probleeme, vastates strateegiliste eesmärkide, horisontaalsete põhimõtete ja suutlikkuse osas kõrgetele nõuetele (kriteeriumid 1.1, 4 ja 5). Partner Visionest Institute OÜ omab ulatuslikku ja asjakohast kogemust ettevõtluse ning turismihariduse valdkonnas, mis tagab projekti tulemuste saavutamise.

Siiski esineb projektis puudujääke kuluefektiivsuse ja sihtrühma kaasamise metoodika kirjelduses. Puudub teave selle kohta, milline on koostöö kohalike turismiettevõtetega ning kuidas need on kaasatud kaheksa häkatoni läbiviimisse ja mentorlustegevustesse. Need asjaolud eeldavad projekti osalist rahuldamist koos tingimustega.

Korrigeeritud eelarve

Toetuse summa vähendamine: €199 880,00 → **€175 380,00** (vähendus **€24 500,00**).

Projekti osaline rahuldamine on põhjendatud puudujääkidega kuluefektiivsuse kriteeriumides (3.1 ja 3.2), mis on seotud ebaproportsionaalselt kõrgete reisikulude, Tallinna partneri tööjõukulude ja ebamõistlikult suure hulga regionaalsete häkatonide

planeerimisega. Vähendused on suunatud just nendele kuluartiklitele, mis ei ole optimaalsed projekti rakendamise seisukohast.

Eelarverea vähenduste detailne kava

Kavandatud vähendus summas **€24 500,00** põhineb kuluefektiivsuse analüüsi tulemustel ja adresseerib peamiselt Tallinnast kaasatud partneri kulusid, mis on ebaproportsionaalselt suured võrreldes Ida-Viru kohaliku tegevuse võimestamise eesmärgiga.

Kuluartikkel	Taotletud Summa (€)	Vähenduse Põhjus	Soovituslik Vähendus (€)	Korrigeeritud Summa (€)
Partneri transpordikulud (Visionest Institute OÜ)	8 200	Ebaproportsionaalsus (2 €/km vs 0,60 €/km riiklik norm).	5 000	3 200
Partneri koordinaatori tööjõukulu (Visionest Institute OÜ)	38 400	Liiga kõrge tase projekti Ida-Viru koormuse kohta (soovituslik kärbe 30%).	12 000	26 400
Häkatonide korraldamine (8 tk logistika/rent)	12 000	Eelarveline otstarbekus (8 asemel 4-5 suuremat üritust).	4 000	8 000
AI-lahenduste litsentsid/tarkvara	4 000	Ebaselge põhjendatus; piisav rahastus pilootetapiks.	2 000	2 000
Turundus- ja kommunikatsioonikulud	6 000	Osaline kattumine häkatonide värbamiskampaaniaga.	1 500	4 500
KOKKU EELARVE KÄRBE	199 880	Kogusumma	24 500	175 380

Uus abikõlblik summa: €175 380,00

☐ jätta taotlus rahuldamata.